

Effektiviseringstiltag og øvrige politiske prioriteringer for budget i balance (VPU)

23/8104 Åben Sag

Sagsgang

VPU, høring, VPU, ØK, KB

Sagsfremstilling

På baggrund af budgetaftalen for 2024-2027 skal der forud for det nye budgetår forelægges en sag for fagudvalgene, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen omkring udmøntning af effektiviseringsbidrag samt øvrige økonomiske prioriteringer for at skabe balance i 2024 og overslagsår. Det er således de samlede økonomiske prioriteringer for 2024 for udvalget, der lægges frem til politisk behandling, for at skabe en langsigtet balance.

Effektiviseringsbidrag

Uddrag af budgetaftalen 2024-2027:

”Med aftalen for budget 2023-2026 blev arbejdet med tilpasning aftalt – blandt andet med vedtagelse af en effektiviseringsprocent på 0,8 % og indførelse af Novembergrebet.

Forligspartierne er således enige om at fastholde det årlige effektiviseringsbidrag på serviceudgifterne. Effektiviseringsbidraget sænkes dog i 2024 til 0,5 % og fastholdes på 0,8 % årligt i overslagsårene. Forligspartierne er bevidste om, at effektiviseringsbidraget også vil medføre, at opgaver vil blive reduceret eller falde bort. I november – forud for det nye budgetår – fremlægges en sag på fagudvalgsmøderne og Kommunalbestyrelsen omkring udmøntning af effektiviseringsbidrag for det kommende år med emner, der jf. kompetencefordelingen skal besluttes politisk. Den resterende del af effektiviseringsbidraget udmøntes administrativt.”

Det er anden gang, at der fremlægges en sag for fagudvalgene i november med forslag til ændringer, som ligger indenfor den politiske kompetence.

Effektiviseringstiltag, der ligger indenfor den administrative kompetence gennemføres på de enkelte aftaleenheder uden politisk stillingtagen. Tidligere har flere af tiltagene bl.a. omhandlet større udnyttelse af og investering i nye IT-systemer samt generel højere grad af digitalisering i forhold til administrative opgaver, hertil kommer på mange aftaleområder blandt andet også styrkelse af

samarbejde samt optimeret anvendelse af kompetencer og personaleressourcer bl.a. med interne vikarkorps i stedet for eksterne vikarbureauer, udvidelse af tværkommunalt samarbejde og indgåelse af partnerskabsaftaler. Der har også været områder, hvor det har medført reduktioner i antallet af medarbejdere og omlægning af opgaver. Ligesom der arbejdes med forebyggende hjemmebesøg og mulighed for skærmbesøg.

Herunder beskrives de forslag til effektiviseringer, der kræver politisk stillingtagen:

1. Sekretariatsbistand for Ældrerådet og Handicaprådet (BUU/VPU/ØK)

Der ydes sekretariatsbistand i forbindelse med afholdelse af møder i Ældrerådet og Handicaprådet jf. Ældrerådets forretningsorden (§ 7) og Handicaprådets vedtægter (§ 9, stk. 3). Rådene afholder hver 11 møder om året.

Sekretariatsbistanden består i, at forvaltningen (i samarbejde med formandskabet) udarbejder dagsorden/referat, deltager i rådsmøder, deltager i dagsordensmøder med formandskabet samt udfører anden betjening, som er relevant for rådets arbejde.

Det nuværende Ældreråd og Handicapråd har været nedsat siden januar 2022. Da begge råd har fået nye formænd, har forvaltningen brugt de nødvendige ressourcer på at sikre en god start for de nye formænd og rådernes arbejde. Da rådene snart har været i gang i to år, foreslås det, at serviceniveauet præciseres, således at der afsættes op til 7 timer pr. måned til betjening af hvert af rådene.

Det vil betyde, at øvrige aktiviteter i rådene fremadrettet skal drives af og planlægges af rådernes egne medlemmer. Dog vil planlægning af interne besøg og rådernes årlig stop-op-dag fortsat planlægges i samarbejde med sekretariatet.

2. Revidering af Norddjurs Kommunes politikker sættes på standby (alle fagudvalg/ØK)

I budgetaftalen for Budget 2024 står der: "*Med udgangspunkt i et ønske om forenkling er der enighed om, at der med inspiration fra Viborg Kommune indledes et arbejde med at se på mulighederne for at erstatte den store mængde af politikker i Norddjurs Kommune med overliggende målsætninger fremfor specifikke politikker. Der udarbejdes i 1. halvår 2024 et oplæg til både administrativ og politisk forankring og behandling.*"

På den baggrund foreslår forvaltningen, at alle planlagte opdateringer af politikker sættes på standby, indtil der er truffet beslutning om, hvordan Norddjurs Kommune fremadrettet vil arbejde med dette.

Revidering af politikker er et tidskrævende arbejde, som involverer mange dele af forvaltningen og ofte også de decentrale enheder. Der kan være politikker, som skal opdateres pga. lovkrav. Disse politikker skal fortsat revideres som planlagt.

3. Afskaffelse af Velfærdsteknologipolitik og Politik for Forebyggelse af Indlæggelser (VPU/ØK)

Forvaltningen foreslår, at politikkerne Velfærdsteknologipolitik og Politik for Forebyggelse af Indlæggelser afskaffes. Der er tale om ældre politikker fra hhv. 2013 og 2012, der ikke er lovkrav. Emnet velfærdsteknologi er desuden en del af andre politikker, f.eks. Demenspolitikken.

4. Frivilligråd, frivilligpulje samt frivilligpolitik (VPU, ØK)

Frivilligrådet består i dag af otte personer. Tre personer vælges i ulige år og fem personer vælges i lige år. Dvs. at der skal afholdes valg til Frivilligrådet hvert år. Det kræver en del administrative ressourcer at planlægge og afholde valghandlingen. Forvaltningen foreslår derfor, at man fra næste kommunale valgperiode fastlægger en ny ramme for valg til Frivilligrådet. Det foreslås, at Frivilligrådet involveres i processen.

Frivilligrådet står bl.a. for at udarbejde en indstilling vedr. Frivilligpuljen til Voksen- og Plejeudvalget. Pt. uddeles frivilligpuljen to gange årligt. En stor andel i foråret og restbeløbet i efteråret. Forvaltningen foreslår, at puljen kun uddeles én gang om året i foråret, da der er et stort ressourceforbrug i forhold til håndtering af ansøgninger, regnskabsskemaer, annoncering mv. Norddjurs Kommunes Frivilligpolitik er godkendt i 2013. Politikken indeholder både oplysninger om Frivilligrådet og Frivilligpuljen, men er forældet. Forvaltningen foreslår, at Frivilligpolitikken nedlægges, og at der i stedet udarbejdes nogle separate kriterier for frivilligpuljen.

5. Dialogmøder/kontaktudvalgsmøder skal afholdes i forbindelse med ordinære udvalgsmøder/ Kommunalbestyrelsesmøder (BUU/VPU)

Børne- og Ungdomsudvalget og Voksen- og Plejeudvalget afholder årlige/halvårige dialogmøder/kontaktudvalgsmøder med diverse råd, MED-udvalg mv. Til disse møder udarbejdes særskilt dagsorden/beslutningsprotokol.

For at nedbringe antallet af mødedage for forvaltningen og udvalgsmedlemmer, foreslår forvaltningen, at dialogmøder/kontaktudvalgsmøder afholdes forud for et udvalgsmøde. I det omfang det kan lade sig gøre.

Af samme årsag foreslår forvaltningen, at det årlige dialogmøde med Dialogforum for Socialt Udsatte og repræsentanter fra Kommunalbestyrelsen afholdes forud for et Kommunalbestyrelsesmøde.

6. Dialoggruppe vedr. frivillighed nedlægges (VPU/ØK)

Voksen- og Plejeudvalget besluttede på et møde den 29. september 2015, at der skulle oprettes en 'Dialoggruppe vedr. frivillighed' bestående af: 4-6 repræsentanter fra de faglige organisationer, som udpeges af hovedorganisationen, 4 repræsentanter fra de frivillige, som udpeges af Frivilligrådet, Formand og næstformand for Voksen- og Plejeudvalget, Velfærdsdirektøren, Sundheds- og Omsorgschefen, Socialchefen, Områdeledere fra Sundheds- og Omsorgsområdet og Områdeledere fra Socialområdet. Gruppen skulle mødes én gang årligt. Der har senest været afholdt møde den 11. oktober 2021. Forvaltningen foreslår, at dialoggruppen nedlægges, for at frigive tid for deltagerne. Det skal bemærkes, at der årligt afholdes dialogmøde mellem Frivilligrådet og Voksen- og Plejeudvalget, hvor frivilligheden i kommunen drøftes.

Øvrige politiske prioriteringer for at skabe budgetbalance i 2024

Voksen- og Plejeudvalget har i 2023 oplevet udfordringer med at overholde udvalgets ramme, og har på den baggrund vedtaget at iværksætte initiativer til at nedbringe udgifterne. En del af de merudgifter, der er konstateret i 2023 fortsætter også ind i 2024, og der skal derfor iværksættes yderligere tiltag og omprioriteringer for at skabe balance.

På Voksen- og Plejeudvalgets område forventes der på nuværende tidspunkt et samlet merforbrug indenfor servicerammen på mellem ca. 4 mio. kr. og ca. 9 mio. kr. i 2024. Forventningerne til merforbruget er forbundet med store usikkerheder.

Overordnet set forventer Sundheds- og Omsorgsområdet at gå i balance, mens Socialområdet forventer et merforbrug på mellem ca. 12 mio. kr. og ca. 17 mio. kr. Det skal bemærkes, at der på Socialområdet er indregnet en buffer til uforudsete udgifter på 3,0 mio. kr., som indgår som en del af det forventede merforbrug.

På Velfærdsdirektørens område er forventningen et mindreforbrug på 7,7 mio. kr., der vedrører budget fra tidligere indhentede omprioriteringer samt puljen vedrørende særligt dyre enkeltsager (SDE-puljen).

Det forventede merforbrug på Socialområdet er på mellem ca. 12 mio. kr. og ca. 17 mio. kr. vedrører følgende områder:

- Voksen Myndighed
- Område Ørsted/Auning/Allingåbro
- Område Grenaa.

På Voksen Myndighed vedrører det forventede merforbrug primært tilgang af borgere fra Børne-/Handicap området og fra Ungeområdet, pres på udgifterne til botilbud samt forventede tillægsydelser og enkeltmandsprojekter som følge af en stigning i antallet af mere komplekse og ressourcekrævende borgere.

Det forventede merforbrug på Område Ørsted/Auning/Allingåbro vedrører primært personaleudgifter. Der arbejdes på en langsigtet genopretning af Område Ørsted/Auning/Allingåbros økonomi.

Det forventede merforbrug hos Område Grenaa vedrører forventede udgifter jf. handleplanen til personale, fratrædelser og STU-elevbefordring. Derudover er nødvendige udgifter vedrørende uddannelse og indkøb af IT-udstyr fremrykket fra 2023 til 2024.

På Voksen- og Plejeudvalgets område er følgende enheder pt. under økonomisk administration: Hjemmeplejen Norddjurs, Område Grenaa, Socialpsykiatri og Rusmidler samt Område Ørsted/Auning/Allingåbro. Det forventede merforbrug på Voksen- og Plejeudvalgets område i 2024 er under forudsætning af, at handleplanerne holder.

Det forudsættes, at budgetudfordringerne i 2024 også fortsætter ud i overslagsårene.

I denne sag indstilles det, at der gennemføres omprioriteringer udover effektiviseringsbidraget, der skal bidrage til at reducere det forventede merforbrug på mellem 4 mio. kr. og 9 mio. kr. på Voksen- og Plejeudvalgets område. Forvaltningen har udarbejdet nedenstående forslag til tiltag, der skal bidrage til at skabe budgetbalance i 2024 og overslagsårene:

Nr.	Forslag	Effekt helårlig	Effekt 2024	Effekt 2025	Effekt 2026	Effekt 2027
VPU 1	Tilbageholdenhed på indkøb på Sundheds- og Omsorgsområdet	-1,000	-1,000	0	0	0
VPU 2	Omprioriteringspulje vedrørende decentrale enheder	-0,800	-0,800	0	0	0
VPU 3	Afskaffelse af klippekortsordningen på plejecentre	-0,950	-0,950	-0,950	-0,950	-0,950
	I alt Sundheds- og Omsorgsområdet		-2,750	-0,950	-0,950	-0,950
VPU 4	Reduktion af ferieordning for borgere i botilbud med 25 pct.	-0,400	-0,400	-0,400	-0,400	-0,400
VPU 5	Tilbageholdenhed på indkøb på Socialområdet	-0,200	-0,200	0	0	0
VPU 6	Omprioriteringspulje på decentrale enheder på Socialområdet	-0,200	-0,200	0	0	0
VPU 7	Ophør af tilbud om pårørendesamtaler på Rusmiddelcenteret	-0,020	-0,010	-0,020	-0,020	-0,020
VPU 8	Lukning af Klub Frihed (§104-aftentilbud)	-0,045	-0,034	-0,045	-0,045	-0,045

	I alt Socialområdet		-0,844	-0,465	-0,465	-0,465
	Samlet mulige omprioriteringsforslag i alt		-3,594	-1,415	-1,415	-1,415

Vedlagt som bilag er en beskrivelse af de enkelte omprioriteringsforslag.

Det bemærkes, at flere af ovenstående omprioriteringsforslag har været forelagt Voksen- og Plejeudvalget i forbindelse med budgetopfølgningen pr. maj 2023, der blev behandlet på udvalgsrådet den 29. juni 2023. I den forbindelse blev forslagene sendt i høring.

Som det fremgår af tabellen ovenfor har forvaltningen ikke fundet omprioriteringsforslag i tilstrækkelig omfang til at kunne finansiere det samlede forventede merforbrug i 2024 og overslagsårene. Det bliver derfor nødvendigt at se på, om der kan foretages sammenlægninger og omstruktureringer af tilbud eller enheder på henholdsvis Socialområdet og på Sundheds- og Omsorgsområdet. Dette arbejde er allerede påbegyndt. På Voksen- og Plejeudvalgets møde den 22. november 2023 vil udvalget blive præsenteret for en handleplan for det videre arbejde med at foretage sammenlægninger og omstruktureringer af tilbud eller enheder på henholdsvis Socialområdet og på Sundheds- og Omsorgsområdet.

Sagen vedrørende Novembergrebet for budget 2024 skal sendes til høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Frivilligrådet, beboer- og pårørenderåd samt lokale MED-udvalg. Høringsfristen fastsættes til den 13. november 2023.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til den indgåede budgetaftale for 2024-2027 samt den vedtagne økonomiske politik for Norddjurs Kommune, hvor det fremgår, at der indarbejdes en fast årlig reduktion af budgetrammen for serviceudgifterne gennem løbende og regelmæssige effektiviseringer. Den løbende effektivisering skal bidrage til en langsigtet økonomisk stabilitet og skabe et økonomisk råderum for politiske prioriteringer.

Økonomiske konsekvenser

Det er aftalt i budgetaftalen for 2024-2027, at effektiviseringsbidraget i 2024 udgør 0,5 pct., hvilket på Voksen- og Plejeudvalgets område svarer til ca. 3,7 mio. kr. Fra 2025 stiger effektiviseringsbidraget til 0,8 pct., som svarer til ca. 6,1 mio. kr. årligt på Voksen- og Plejeudvalgets område. Det samlede indarbejdet effektiviseringsbidrag i budgetterne svarer til 7,7 mio. kr. i 2024, 13,9 mio. kr. i 2025, 19,9 mio. kr. i 2026 samt 25,9 mio. kr. i 2027.

Effektiviseringsbidragene er indarbejdet i budgetterne på samme måde som den årlige stigning i pris- og lønfremskrivningen.

Der er endvidere aftalt i budgetaftalen for 2024-2027, at der frem mod budgetforhandlingerne for 2025-2028 skal arbejdes med forslag til at reducere driftsudgifterne med 30 mio. kr. årligt for hele kommunen. Tiltagene skal igangsættes i 2025, men forventes først at have fuld effekt i 2026. Voksen- og Plejeudvalgets andel af denne reduktion er på 11,1 mio. kr.

På Voksen- og Plejeudvalgets område udgør de budgetmæssige udfordringer mellem 4 mio. kr. og 9 mio. kr. i 2024, og i denne sag forelægges der omprioriteringsforslag på 3,594 mio. kr. i 2024 faldende til 1,415 mio. kr. i 2025 og de resterende overslagsår til politisk stillingtagen, som kan anvendes som et bidrag til at skabe budgetbalance på området.

Lovgrundlag

Opfølgning på udmøntning af effektiviseringsbidraget i 2024 anvendes som led i de løbende økonomiske opfølgninger og som en del af arbejdet med både budget- og regnskabsstyring, og er dermed omfattet af Den Kommunale Styrelseslov, Budgetloven samt Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at Voksen- og Plejeudvalget sender Novembergrebet for budget 2024 til høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Frivilligrådet, beboer-og pårørenderåd samt lokale MED-udvalg.

Beslutning i Voksen- og plejeudvalget den 26-10-2023

Godkendt.

Voksen- og Plejeudvalget opfordrer desuden høringsparterne til at indsende forslag til alternative opgaveløsninger eller andre effektiviseringstiltag til nedbringelse af budgetudfordringen på udvalgets område.

Fraværende:

Jens Kannegaard Lundager (O)

Sagsfremstilling

Voksen- og Plejeudvalget besluttede på sit møde den 26. oktober 2023, at effektiviseringstiltag og øvrige politiske prioriteringer for budget i balance på Voksen- og Plejeudvalgets område skal sendes til høring i Handicaprådet.

Voksen- og Plejeudvalget opfordrer desuden til at indsende forslag til alternative opgaveløsninger eller andre effektiviseringstiltag til nedbringelse af budgetudfordringen på udvalgets område.

Indstilling

Formanden indstiller, at Handicaprådet udarbejder et høringssvar til effektiviseringstiltag og øvrige politiske prioriteringer for budget i balance på Voksen- og Plejeudvalgets område.

Beslutning i Handicaprådet den 09-11-2023

Handicaprådet har følgende bemærkninger til effektiviseringstiltagene:

1. Sekretariatsbetjening

Handicaprådet anbefaler, at forslaget ikke gennemføres, da det er et kraftigt signal at sende til os som repræsentanter for Handicapområdet, hvis vi fremover ikke kan påregne bistand i samme grad som nu.

Handicaprådet har været tilbageholdende og respekteret kommunens situation, og hvis det medfører, at rådet nu må imødesee en yderligere reduktion af bistand, vil det bl.a. medføre, at høringssvarene ikke kan få samme kvalitet som nu.

Handicaprådet er bekymret for, at rådet ikke mere kan få den vejledning og inspiration, som arbejdet i Handicaprådet kræver, og at det vil have negativ betydning for rådets engagement.

Alt i alt vil dette få som konsekvens, at Kommunalbestyrelsen ikke kan få den viden og indsigt fra Handicaprådet, som er rådets primære formål.

Det er Handicaprådets vurdering, at en potentiel reduktion af sekretariatets bistand til Handicaprådets medlemmer må forventes at medføre, at især rådets DH-medlemmer i stedet vil benytte sig af Offentlighedslovens mulighed for at søge aktindsigt, når sager ønskes belyst. Det vil næppe bidrage til en mere effektiv sagsbehandling, snarere tværtimod.

Revidering af politikker på standby

Handicaprådet har i flere år efterspurgt en opdatering af Handicappolitikken, men finder det hensigtsmæssigt, at kræfterne i stedet lægges i et nyt format jf. budgetaftalen for Budget 2024.

3. Afskaffelse af Velfærdsteknologipolitik og Politik for Forebyggelse af Indlæggelser

Hvis indholdet i politikkerne er relevante, ser Handicaprådet ingen grund til at afskaffe dem.

4. Frivilligråd, frivilligpulje samt frivillighed

Ved kun at afholde valg til frivilligrådet hvert andet år er der risiko for meget stor udskiftning af rådets medlemmer og dermed manglende kontinuitet i rådets arbejde.

Handicaprådet bemærker, at det ved kun en årlig ansøgningsrunde til frivilligpuljen bliver vanskeligere for foreningerne at tilgodese uforudsete behov for aktiviteter mv.

Handicaprådet vurderer, at afskaffelse af Frivilligpolitikken og udarbejdelse af kriterier er hensigtsmæssig, når det sker i samråd med Frivilligrådet.

5. Dialogmøder/kontaktudvalgsmøders afholdelse

Handicaprådet har ingen bemærkninger til forvaltningens forslag. Handicaprådet foreslår, at dialogmøder mellem Kultur- og Fritidsudvalget og Handicaprådet sammenlægges med Ældrerådets dialogmøde med Kultur- og Fritidsudvalget. Ældrerådet har på sit møde den 9. marts 2023 udtrykt interesse herfor, men der synes ikke at være sket yderligere.

6. Dialoggruppe vedr. frivillighed nedlægges

Handicaprådet har ingen bemærkninger til forslaget.

Yderligere forslag til effektiviseringstiltag

Handicaprådet anbefaler, at der på hjælpemiddelområdet sker en effektivisering, så mindre (udvalgte) hjælpemidler udleveres uden egentlig sagsbehandling, medmindre borgeren ønsker rådgivning.

Opkrævning af kostbetaling på bostederne er tidskrævende for såvel bostederne som forvaltningen. Ifølge det oplyste findes et edb-program, som kan indkøbes og benyttes. Det bør derfor undersøges, om den anvendte tid til opgaven overskrider omkostninger ved indkøb og drift af programmet. Det bemærkes tillige, at det er vanskeligt at få overblik via de udskrifter, som borgerne får gennem betalingservice.

Handicaprådet anbefaler, at kommunen ved genbevilling af støtte til bil efter Servicelovens § 114 benytter den forenklede model med afgivelse af en tro- og loveerklæring, hvilket må forventes at frigive ressourcer.

Ved bevilling/indretning af biler indhenter kommunen tilbud herpå. Der indhentes herefter et kontrolbud fra en anden leverandør (opbygger). Handicaprådet opfordrer til, at kommunen er opmærksom på, at budgiverne er indbyrdes uafhængige.

Fraværende:

Jens Kannegaard Lundager (O)

Karoline Bergkvist Søgaard (A)

Peter Hjulmand

Sebastian Grauert (I)

Winnie Åkesson

Bilag:

1 - Åben Oversigt over omprioriteringsforslag på Voksen- og (104296/23) (H)
3530012 Plejeudvalgets område